

ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN THEO CHUẨN NGHỀ NGHIỆP Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ QUẬN GÒ VẤP, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Ngô Thị Nga

Trường Trung học cơ sở Tân Sơn,

quận Gò Vấp, TP. Hồ Chí Minh

Email: ngavanhoc.ts@gmail.com

Tóm tắt: *Bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp là một nhiệm vụ quan trọng, cấp thiết của ngành giáo dục trong bối cảnh đổi mới hiện nay. Xuất phát từ những cơ sở lý luận và cơ sở thực tiễn, bài viết đề xuất các biện pháp đổi mới hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường trung học cơ sở quận Gò Vấp liên quan đến vấn đề nhận thức, xây dựng kế hoạch, phát triển chương trình nội dung, đa dạng hóa hình thức, đảm bảo các điều kiện của hoạt động bồi dưỡng giáo viên.*

Từ khóa: *bồi dưỡng, chuẩn nghề nghiệp, giáo viên, trung học cơ sở*

Nhận bài: 18/1/2022; **Phản biện:** 20/1/2022; **Duyệt đăng:** 22/1/2022

1. Mở đầu

Bồi dưỡng đội ngũ giáo viên (GV) theo chuẩn nghề nghiệp (CNN) là một nhiệm vụ quan trọng, cấp bách của ngành giáo dục (GD) nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục - đào tạo (GD-ĐT) trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Tuy nhiên, nhiệm vụ này phải được cụ thể hóa theo điều kiện của từng đối tượng GV, ở các địa bàn khác nhau để vừa đảm bảo những quy định, tiêu chuẩn, tiêu chí chung, vừa có tính khả thi, hiệu quả. Đây cũng là bài học của các trường trung học cơ sở (THCS) ở quận Gò Vấp, TP. Hồ Chí Minh trong việc đổi mới hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ hiện.

2. Một số vấn đề lý luận và thực tiễn việc bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp ở trường trung học cơ sở

2.1. Giáo viên trường trung học cơ sở và chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông

Giáo viên trường THCS là những người làm công tác giảng dạy, giáo dục ở trường THCS có những tiêu chuẩn, tiêu chí theo các quy định của Luật Giáo dục, Điều lệ nhà trường, Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GD phổ thông và các quy định hiện hành khác. Một trong những văn bản quy định về điều kiện, yêu cầu, tiêu chuẩn của GV ở trường THCS là Thông tư 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22/8/2018 của Bộ GD-ĐT [3] về quy định chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GD phổ thông. Thông tư đã quy định cụ thể về 5 tiêu chuẩn và 15 tiêu chí của GV cơ sở GD phổ thông. Đó là tiêu chuẩn, tiêu chí về phẩm chất nhà giáo, tuân thủ các quy định và rèn luyện về đạo đức nhà giáo; chia sẻ kinh nghiệm, hỗ trợ đồng nghiệp trong rèn luyện đạo đức và tạo dựng phong cách nhà giáo; về phát

triển chuyên môn, nghiệp vụ, nắm vững chuyên môn và thành thạo nghiệp vụ; thường xuyên cập nhật, nâng cao năng lực chuyên môn và nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu đổi mới GD; về xây dựng môi trường GD an toàn, lành mạnh dân chủ, phòng, chống bạo lực học đường; về phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong dạy học, GD đạo đức, lối sống cho HS; về năng lực sử dụng ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc, ứng dụng công nghệ thông tin, khai thác và sử dụng thiết bị công nghệ trong dạy học, GD.

Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GD phổ thông được quy định bởi những tiêu chuẩn, tiêu chí, nội dung, mức độ cụ thể. Cùng với đó là những đặc trưng tính chuyên nghiệp của GV phổ thông, chuẩn đầu ra của hoạt động đào tạo GV, sự thay đổi của bối cảnh GD hiện nay, mục tiêu của Chương trình GD phổ thông 2018,... làm cho công tác bồi dưỡng trở nên quan trọng, cấp thiết.

2.2. Thực trạng hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp của các trường trung học cơ sở ở quận Gò Vấp, TP. Hồ Chí Minh

Năm học 2021-2022, quận Gò Vấp có 15 trường THCS công lập với 43 hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, 1.020 GV và 280 nhân viên. Trong những năm qua, công tác bồi dưỡng GV của quận Gò Vấp, TP. Hồ Chí Minh có nhiều bước chuyển biến tích cực. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn một số hạn chế nhất định, chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới hiện nay, đặc biệt là theo các tiêu chuẩn, tiêu chí của CNN của GV phổ thông. Trong học kỳ I của năm học 2021-2022, chúng tôi đã tổ chức thăm dò 100 người là cán bộ quản lý, GV của các trường THCS ở quận Gò Vấp về hoạt động bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN và đã có kết quả sau đây (xem bảng *trang bên*).

TT	Nội dung thăm dò	Tỷ lệ đánh giá mức độ đạt (%)			
		Tốt	Khá	Đạt	Chưa đạt
1	Nhận thức về tầm quan trọng của việc bồi dưỡng GV theo CNN	38	32	24	6
2	Công tác xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV theo CNN	35	35	25	5
3	Thực hiện chương trình, nội dung bồi dưỡng GV theo CNN	37	33	26	4
4	Sử dụng các hình thức, phương pháp bồi dưỡng GV theo CNN	35	30	30	5
5	Các điều kiện đảm bảo và việc kiểm tra, đánh giá hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN	34	35	25	6
Tỷ lệ trung bình (%)		35.8	33.0	36.0	5.2

Kết quả khảo sát nói trên cho thấy, việc bồi dưỡng GV theo CNN của các trường THCS ở quận Gò Vấp đã đạt được những kết quả bước đầu (đạt yêu cầu trở lên gần 95%, trong đó gần 68% khá mức tốt và khá), nhưng trong bối cảnh đổi mới GD hiện nay, vẫn còn một số hạn chế, bất cập (vẫn còn hơn 5% chưa đạt yêu cầu). Nhiều vấn đề liên quan đến năng lực công nghệ thông tin, thực hiện chương trình và nội dung giáo dục theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018 vẫn bộc lộ những khiếm khuyết. Vì vậy, cần phải thực hiện các biện pháp quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN có tính cần thiết, khả thi hơn để phát triển đội ngũ GV và chất lượng, hiệu quả GD toàn diện của các trường THCS ở quận Gò Vấp trong bối cảnh đổi mới GD hiện nay.

3. Biện pháp đổi mới hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường trung học cơ sở quận Gò Vấp

3.1. Xác định vị trí quan trọng của hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp

Bồi dưỡng GV là nhằm nâng cao phẩm chất, trình độ, năng lực sư phạm theo CNN là một hoạt động quan trọng trong tiến trình đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mới trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Hoạt động bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN không những thực hiện mục tiêu phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý, mà còn là điều kiện để nâng cao chất lượng GD toàn diện, thực hiện tốt Chương trình GD phổ thông 2018, nâng cao năng lực chuyển đổi số trong GD, thực hiện tính chuyên nghiệp trong nghề nghiệp của GV phổ thông. Kết quả bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN cũng tạo nên động lực phấn đấu trong ngành GD, thực hiện sự phân hóa, sàng lọc ở các trình độ, năng lực để phân công vị trí việc làm một cách phù hợp, hiệu quả. Vì vậy, bồi dưỡng đội ngũ GV trường THCS theo CNN vừa là mục tiêu, là nội dung, vừa là động lực để phát triển GD toàn diện trong bối cảnh hiện nay. Đây cũng là mục tiêu, định hướng, nội dung đã được thể hiện trong nhiều văn bản

của Đảng, Nhà nước, ngành, các địa phương về việc phát triển, nâng cao chất lượng GD-ĐT, trong điều kiện đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý GD còn có những bất cập về chất lượng, số lượng và cơ cấu; một bộ phận chưa theo kịp yêu cầu đổi mới và phát triển GD, thiếu tâm huyết, thậm chí vi phạm đạo đức nghề nghiệp. Chính vì vậy, ngày 22/8/2018, Bộ GD-ĐT đã ban hành Thông tư 20/2018/TT-BGDĐT về quy định chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GD phổ thông [3], là một căn cứ mới để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác phát triển, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ GV phổ thông.

3.2. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông và phù hợp với thực trạng đội ngũ giáo viên các trường trung học cơ sở quận Gò Vấp

Hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN chỉ có thể đạt được chất lượng, hiệu quả khi được triển khai từ một kế hoạch có tính khoa học, hệ thống, đồng bộ. Kế hoạch bồi dưỡng phải được xây dựng từ kế hoạch phát triển đội ngũ nhà giáo và CBQL, từ kế hoạch hoạt động GD chung của các trường THCS. Vì vậy, kế hoạch bồi dưỡng GV theo CNN phải nêu được mục tiêu cụ thể, xác định được nội dung, phương pháp thực hiện, quy trình tổ chức, chỉ rõ các nguồn lực, biện pháp kiểm tra, đánh giá kết quả.

Đặc biệt, kế hoạch bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN ở các trường THCS phải bám sát các quy định hiện hành về chức năng, quyền lợi, nghĩa vụ của GV, phải bám sát các tiêu chuẩn, tiêu chí của CNN theo quy định tại Thông tư 20 [3], những quy định trong điều lệ nhà trường [4]. Đồng thời, phải đảm bảo thống nhất, đồng bộ giữa những tiêu chuẩn chung của CNN của GV phổ thông với những yêu cầu cụ thể của đội ngũ GV trường THCS ở quận Gò Vấp trong điều kiện hiện nay. Vì vậy, so với mặt bằng chung của cả nước, kế hoạch bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN ở các trường THCS ở quận Gò Vấp có những yêu cầu cao hơn về mục tiêu, về số lượng, chất lượng,...

3.3. Phát triển, đổi mới chương trình, nội dung bồi dưỡng giáo viên bám sát chuẩn nghề nghiệp, nhiệm vụ triển khai Chương trình giáo dục phổ thông 2018, nâng cao năng lực chuyển đổi số

Chương trình, nội dung bồi dưỡng GV theo CNN được căn cứ vào các quy định hiện hành của ngành GD-ĐT. Tuy nhiên, chất lượng, hiệu quả, tính khả thi, tác dụng thực tế của hoạt động này lại tùy thuộc vào việc đổi mới, phát triển, vận dụng linh hoạt, sáng tạo chương trình, nội dung chung đó. Căn cứ vào Thông tư 20 [3] và các văn bản hiện hành về đào tạo, bồi dưỡng GV [2], đối với các trường THCS quận Gò Vấp có thể phát triển, bổ sung, cụ thể hóa tiêu chuẩn/ tiêu chí cũng như hình thức, quy trình triển khai, kiểm tra đánh giá.

Trong điều kiện hiện nay, việc bồi dưỡng GV cần bám sát những yêu cầu của việc thực hiện Chương

trình GD phổ thông 2018, được thực hiện từ cấp THCS trong năm học 2021-2022. Một số vấn đề mà GV ở các trường THCS hiện nay đang lúng túng như mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực HS, phương pháp dạy và đánh giá các môn khoa học tự nhiên, lịch sử, địa lý, hoạt động trải nghiệm, chương trình địa phương,... Đây là những vấn đề cần phải được bồi dưỡng để vừa nâng cao trình độ, năng lực chuyên môn cho GV các trường THCS, vừa giải quyết nhiệm vụ dạy học và GD theo chương trình, sách giáo khoa mới.

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và đại dịch covid-19 đã làm thay đổi cuộc sống, trong đó có hoạt động GD. Hoạt động quản lý, dạy và học, phục vụ và các hoạt động liên quan đến GD đã chuyển từ trực tiếp sang trực tuyến ở nhiều thời gian, nhiều địa bàn khác nhau. Vì vậy, năng lực ứng dụng công nghệ thông tin, kiến thức về chuyển đổi số trong GD cần phải được cung cấp, bồi dưỡng cho đội ngũ GV. Đây là một nội dung bồi dưỡng để đáp ứng yêu cầu của sự phát triển của khoa học - kỹ thuật, việc đổi mới chương trình, nội dung GD và ứng phó kịp thời với sự thay đổi của hoàn cảnh. Trong thời gian vừa qua, ngành GD đã có nhiều chương trình bồi dưỡng, cung cấp các kiến thức, kỹ năng chuyển đổi số cho GV như: xác định vai trò của chuyển đổi số trong GD-ĐT; phát triển chương trình, nội dung, hiện đại hóa hình thức, phương pháp GD-ĐT để phù hợp với xu hướng chuyển đổi số hiện nay; đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nhân lực có trình độ, năng lực về chuyển đổi số; xây dựng cơ sở hạ tầng chuyển đổi số; liên kết, liên thông chuyển đổi số với các lực lượng khác trong và ngoài ngành GD-ĐT, trong và ngoài nước.

3.4. Đa dạng hóa các phương pháp, hình thức bồi dưỡng đội ngũ giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp

Cũng như các hoạt động phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý GD, hoạt động bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN phải được đa dạng hóa, phong phú hóa về hình thức, phương pháp, quy trình thực hiện. Để đảm bảo chất lượng, hiệu quả, bám sát mục tiêu bồi dưỡng và điều kiện thực tế của cơ sở GD, các trường THCS quận Gò Vấp cần phải linh hoạt, sáng tạo trong việc vận dụng những cách thức bồi dưỡng GV. Thực hiện những quy định chung của ngành GD về thực hiện bồi dưỡng tập trung, bồi dưỡng chuyên đề [2]. Tăng cường công tác tự bồi dưỡng của đội ngũ GV bằng việc nâng cao trình độ chuyên môn (học văn bằng 2, học thạc sĩ, học ngoại ngữ, tin học,...), trình độ chính trị (các lớp lý luận chính trị); sử dụng tốt hình thức bồi dưỡng trực tuyến của mỗi cá nhân. Kết hợp hài hòa giữa việc bồi dưỡng phẩm chất nghề nghiệp, nâng cao trình độ chuyên môn, phát triển kỹ năng nghề nghiệp và các tiêu chuẩn, tiêu chí theo CNN đã được quy định. Căn cứ vào thực trạng đội

ngũ GV của mỗi trường THCS để phân hóa các yêu cầu bồi dưỡng, không đánh đồng nội dung và mức độ bồi dưỡng, làm giảm hiệu quả công tác này. Phát huy vai trò của GV cốt cán, sự hỗ trợ của Phòng GD-ĐT quận Gò Vấp, Sở GD-ĐT TP. Hồ Chí Minh, các cơ sở GD đại học trong việc bồi dưỡng GV theo CNN.

3.5. Đảm bảo các điều kiện thực hiện và làm tốt công tác kiểm tra, đánh giá để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp

Việc bồi dưỡng đội ngũ GV theo CNN chỉ có thể thực hiện có chất lượng, hiệu quả nếu đảm bảo các điều kiện cần thiết cũng như hiệu lực của công tác kiểm tra, đánh giá. Đó là các chính sách, quy định về công tác bồi dưỡng GV, là những điều kiện về thời gian, tài chính, cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ cho hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN. Đó còn là sự động viên, khuyến khích của các trường THCS, của các cấp quản lý ở quận Gò Vấp đối với đội ngũ GV trong việc bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức nhà giáo, trình độ chuyên môn, năng lực nghề nghiệp. Thực hiện tốt công tác thi đua - khen thưởng trong việc bồi dưỡng GV. Các trường THCS cũng cần phát huy những tác động tích cực, hạn chế những tác động tiêu cực của môi trường trong và ngoài nhà trường đến hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN. Một trong những vấn đề quan trọng của hoạt động bồi dưỡng GV là phát huy hiệu lực, tác dụng của công tác kiểm tra, đánh giá. Mỗi cá nhân GV, tổ chuyên môn, mỗi trường THCS cần phải kiểm tra, tự kiểm tra, đánh giá xem trong từng học kỳ, từng năm học đã đạt được kết quả bồi dưỡng GV như thế nào; rà soát theo CNN để xem đã đạt được các tiêu chuẩn, tiêu chí nào; có những ưu điểm, hạn chế nào. Kiên quyết xử lý các cá nhân, tập thể không hoàn thành nhiệm vụ bồi dưỡng GV theo kế hoạch đã đề ra. Trên cơ sở đó, đổi mới nội dung, phương pháp bồi dưỡng GV theo CNN phù hợp hơn với mỗi trường THCS trên địa bàn quận Gò Vấp.

4. Kết luận

Hoạt động bồi dưỡng đội ngũ GV trường THCS theo CNN ở quận Gò Vấp giữ vị trí vai trò, quan trọng trong việc nâng cao chất lượng GD toàn diện. Hoạt động này phải xuất phát từ những cơ sở lý luận và cơ sở thực tiễn, bám sát những nguyên tắc, yêu cầu chung nhưng phải vận dụng một cách cụ thể, linh hoạt ở từng đối tượng, địa bàn cụ thể. Các giải pháp tổ chức, quản lý, chỉ đạo hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường THCS phải đi đúng mục tiêu, xác định rõ nội dung và vạch ra được cách thức, điều kiện thực hiện một cách hệ thống, khoa học, khả thi. Các trường THCS giữ vai trò đầu mối, chủ chốt trong hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN, nhưng cần có sự ủng hộ, chỉ đạo, giúp đỡ thường xuyên của ngành GD, của các cấp chính quyền, của toàn xã hội thì

chất lượng, hiệu quả của công tác này mới đạt được nhanh, bền vững. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Trương Thị Bích, Nguyễn Thị Kim Dung (2021). *Các biện pháp phát triển năng lực nghề nghiệp của giáo viên theo phương thức tổ chức cộng đồng học tập trong nhà trường*. Tạp chí Giáo dục, số 506 (kỳ 2-7/2021), tr.35.
- [2]. Bộ GD-ĐT (2012). *Thông tư số 26/2012/TT-BGDĐT ngày 10/7/2012 về việc ban hành Quy chế bồi dưỡng thường xuyên giáo viên mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên*.
- [3]. Bộ GD-ĐT (2018). *Thông tư 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22/8/2018 của Bộ GD-ĐT về quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông*.
- [4]. Bộ GD-ĐT (2020). *Thông tư 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/9/2020 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về việc ban hành Điều lệ trường THCS, THPT và THPT nhiều cấp học*.
- [5]. Trần Đăng Khởi (2018). *Cơ sở lý luận về quản lý hoạt động bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở theo tiếp cận năng lực*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 11, tr.63.
- [6]. Trần Công Phong, Trịnh Thị Anh Hoa, Trương Xuân Cảnh (2020). *Quản lý nhà nước về đào tạo và bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở nhằm nâng chuẩn trình độ đào tạo, đáp ứng tính chuyên nghiệp của nghề dạy học*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam., số 27, tr.1.
- [7]. Nguyễn Chí Tâm (2020). *Biện pháp quản lý hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường trung học phổ thông huyện Giồng Riềng, tỉnh Kiên Giang*. Tạp chí Giáo dục Việt Nam, số 163, tr.84.
- [8]. Nguyễn Việt Phương, Tăng Thị Thủy (2021). *Một số cách tiếp cận phát triển nghề nghiệp cho giáo viên*. Tạp chí Giáo dục, số 502 (kỳ 2-5/2021), tr.41.
- [9]. Trương Đình Thăng, Đinh Thị Hồng Vân, Nguyễn Thị Quỳnh Anh, Trần Hải Ngọc (2021). *Thực trạng học tập phát triển nghề nghiệp của giáo viên phổ thông trong bối cảnh đổi mới giáo dục Việt Nam*. Tạp chí Khoa học giáo dục Việt Nam, số 37, tr.48.
- [10]. Nguyễn Hữu Trí, Nguyễn Bách Thắng (2020). *Một số công trình nghiên cứu về phát triển đội ngũ giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục*. Tạp chí Giáo dục Việt Nam, số 157, tr.24.

Innovating the teacher improvement activities according to professional standards at the grassroots level in Go Vap district, Ho Chi Minh City

Ngo Thi Nga

Tan Son Junior High School, Go Vap district, Ho Chi Minh City

Email: ngavanhoc.ts@gmail.com

Abstract: *Fostering the teachers according to professional standards is an important and urgent task of the education sector in the current context of innovation. Stemming from theoretical and practical bases, the article proposes the measures to innovate the teacher training activities according to professional standards in junior high schools in Go Vap district related to awareness issues, planning, program development, diversifying forms, and ensuring the conditions for the teacher improvement activities.*

Keywords: *Fostering, professional standards, teachers, junior high school.*